

Sprawozdanie z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Nisku za rok 2020

Środowiskowy Dom Samopomocy w Nisku jest dziennym ośrodkiem wsparcia typu A, B i C przeznaczonym dla 26 osób przewlekłe psychicznie chorych, z niepełnosprawnością intelektualną i wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Do końca 2011 roku Środowiskowy Dom Samopomocy działał w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Nisku. Uchwałą nr XIV/122/11 Rady Miejskiej w Nisku z dnia 28 września 2011 roku stał się samodzielną jednostką organizacyjną Gminy i Miasta Nisko, finansowaną z budżetu Wojewody.

Obecną siedzibą ŚDS jest budynek, który na mocy Zarządzenia nr 122a/2020 Burmistrza Gminy i Miasta Nisko z dnia 1 września 2020 r., w sprawie przekazania do korzystania i administrowania nieruchomości zabudowanej budynkiem Centrum Wsparcia położonej w Nisku przy ulicy Sandomierskiej 8, został przekazany.

Zadaniem Domu na podstawie art. 51a ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876) jest w szczególności zwiększenie zaradności i samodzielności życiowej, a także integracji społecznej osób objętych pomocą w dalszej części zwanych „uczestnikami”, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

1. Formy i efekty prowadzonej działalności

Podstawową formą działalności ŚDS są treningi, które były prowadzone w formie indywidualnej i grupowej (zespołowej), a z uwagi na zaistniałą sytuację związaną z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, dostosowane do potrzeb i możliwości psychofizycznych uczestników z uwzględnieniem podwyższonego reżimu sanitarnego.

Usługi świadczone przez Dom obejmowały w szczególności:

- Trening funkcjonowania w codziennym życiu (trening nauki higieny i dbałości o wygląd zewnętrzny – ograniczony przez zalecenia GIS związane z pandemią, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi, trening umiejętności praktycznych).
- Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów
- Terapię ruchową
- Trening umiejętności spędzania czasu wolnego (trening według indywidualnych potrzeb uczestników, psychorysunek, trening usprawniający funkcje poznawcze)
- Trening umiejętności społecznych
- Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych
- Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych
- Niezbędną opiekę
- Inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia (terapia zajęciowa)

Na podstawie obowiązującego na dzień 25 kwietnia 2020 r., art. 11 ust. 1 i ust. 4 oraz art. 15z ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 374 z późn. zm.), w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej COVID-19 wywołanej wirusem SARS-CoV-2 na polecenie Wojewody Podkarpackiego Pani Ewy Leniart, Środowiskowy Dom Samopomocy w Nisku zawiesił działalność stacjonarną w okresie od dnia 25 kwietnia do 27 maja 2020 r.

W celu zapewnienia niezbędnej opieki w podwyższonym reżimie sanitarnym, opracowano i wdrożono procedury pracy zdalnej dzięki którym, każdemu z podopiecznych przydzielono pracownika pierwszego kontaktu telefonicznie monitorującego sytuację, służącego wsparciem w przypadku wystąpienia problemów socjalno-bytowych oraz pomocą w załatwianiu spraw urzędowych. Aby umożliwić dostęp do świadczeń zdrowotnych w szczególności zabezpieczenia leków psychiatrycznych

uczestnicy posiadali stały dostęp do lekarza psychiatry, a osoby źle znoszące izolację, ze stanami lękowymi lub wymagające wsparcia kryzysowego, mogły korzystać z konsultacji z psychologiem.

W okresie Świąt Wielkanocnych jedną z materialnych form pomocy dla uczestników był, zrealizowany przy wsparciu wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej w Nisku, dowóz okolicznościowych paczek żywnościowych.

Środowiskowy Dom Samopomocy we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nisku włączył się w program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”. W ramach Modułu III tego programu wprowadzona została możliwość uzyskania wsparcia finansowego w związku z wystąpieniem w Polsce, zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii. Z wyżej wymienionej pomocy skorzystało 29 podopiecznych na łączną kwotę 43 500,00 zł.

W okresie stacjonarnego funkcjonowania, placówka umożliwiała wszystkim uczestnikom spożywanie dwóch posiłków dziennie (śniadanie i obiad).

Oprócz treningów realizowanych w ramach indywidualnych planów wspierająco-aktywizujących, w roku 2020 uczestnicy ŚDS wzięli udział w następujących imprezach integracyjnych, kulturalnych i sportowych:

- Wyjście do Nizańskiego Centrum Historii i Tradycji na wystawę fotografii „Alchemia sztafażu” – (05.02.2020 r.)
- Zabawa Walentynkowa – (13.02.2020 r.)
- Świątowanie Dnia Kobiet w Zielonym Dworku – (10.03.2020 r.)
- Wirtualna Jedność VII Marsz „Nordic Walking” w Kolbuszowej – (17.09.2020 r.)
- Wewnętrzny Turniej Gier i Zabaw Sportowych – (28.09.2020 – 16.11.2020 r.)
- Konkurs plastyczny „Ludzie i wydarzenia kształtujące polskie pejzaże” – organizator Wojewoda Podkarpacki w ramach programu „Niepodległa – (01.10.2020 – 31.10.2020 r.)
- Spotkanie Artystyczne Środowiskowych Domów Samopomocy woj. podkarpackiego w Tarnobrzegu (online) – (27.11.2020 r.)
- Wizyta Św. Mikołaja – (07.12.2020 r.)
- Spotkanie opłatkowe – (23.12.2020 r.)

Zaobserwowano następujące efekty działalności terapeutycznej:

- wzrost aktywności psychoruchowej oraz sprawności fizycznej,
- rozwój funkcji poznawczych w zakresie spostrzegawczości, koncentracji uwagi, myślenia analityczno – syntetycznego, kojarzenia i pamięci,
- nabycie umiejętności w zakresie samoobsługi, dbania o higienę osobistą
- wzrost umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych (nawiązywanie i podtrzymywanie rozmowy, umiejętność funkcjonowania w grupie, podejmowanie aktywnych działań, wywiązywanie się z obowiązków),
- nabycie umiejętności podejmowania właściwej decyzji, rozwiązywania problemów i konfliktów oraz zwiększenie kontroli nad własnym życiem,
- wzrost zainteresowania sposobami spędzania czasu wolnego,
- zainteresowanie bieżącymi wydarzeniami w najbliższej okolicy i kraju,
- zwiększenie poczucia przynależności i integracji ze społecznością lokalną,
- wzrost aktywności życiowej,
- podniesienie ogólnej jakości życia

Aby dokonać poprawnej i miarodajnej oceny uczestników, każdy z pracowników prowadził dziennik zajęć, w którym wpisywał tematykę terapii i treningów, a także sposób ich realizacji, wymieniał uczestników zajęć oraz opisywał ich aktywność. Dane te były następnie wykorzystywane do sporządzania oceny realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego oraz opracowania planów na następne lata.

2. Zasoby Domu przeznaczone na jego funkcjonowanie

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Nisku na koniec 2020 roku zatrudnionych było na podstawie umowy o pracę 9 osób, co w przeliczeniu na etaty stanowiło 7,58 etatu. W pełnym wymiarze czasu pracy zatrudnionych było 6 osób, w niepełnym 3 osoby. 8 umów o pracę zawartych było na czas nieokreślony, 1 na czas określony. Liczba pracowników na umowę zlecenie – 5 osób (psycholog, psychiatra, pielęgniarka, sprzątaczką, inspektor ochrony danych)

Kadrę realizującą usługi ŚDS w 2020 r. stanowili:

- Dyrektor (1 etat).
- Specjalista pracy socjalnej (1 etat).
- Starsi terapeuci (3 i 1/4 etatu).
- Starszy opiekun (1 etat).
- Terapeuta zajęciowy (1 etat).
- Główna księgowa (1/3 etatu).

Dotacja Wojewody na działalność statutową Środowiskowego Domu w 2020 roku wynosiła 587 434,20 zł. Dotacja ze środków Gminy 6 000,00 zł.

3. Ogólna liczba uczestników którzy opuścili Dom, wraz z podaniem przyczyn odejścia

W roku sprawozdawczym ubyla 1 osoba. Powodem wypisu w/w osoby było pogorszenie stanu zdrowia i przejście do placówki całodobowej opieki.

4. Średnia liczba uczestników poszczególnych zajęć

- trening umiejętności społecznych – nie odbył się z powodu pandemii Covid-19,
- terapia ruchowa – 13 osób,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów – 11 osób,
- trening funkcjonowania w codziennym życiu: – 12 osób,
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego – 17 osób,
- inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia – terapia zajęciowa – 14 osób.

5. Współpraca z instytucjami i innym podmiotami

W celu zapewnienia integracji społecznej uczestników Środowiskowy Dom Samopomocy współpracował w 2020 roku z następującymi instytucjami i podmiotami:

- Rodzinami, opiekunami uczestników i innymi osobami bliskimi,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Nisku (stała współpraca i wymiana informacji, dzięki którym możliwe było lepsze poznanie sytuacji i potrzeb uczestników, a tym samym efektywniejsze świadczenie pomocy),
- Niżańskim Centrum Kultury „Sokół”,
- Poradnią Zdrowia Psychicznego w Nisku (wymiana informacji – konsultacje, na temat aktualnego stanu zdrowia psychicznego uczestników),
- Lekarzami rodzinnymi (wymiana informacji na temat aktualnego stanu zdrowia uczestników),
- Władzami samorządowymi,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

Środowiskowy Dom Samopomocy współpracował w roku 2020 z następującymi Domami:

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Tarnobrzegu (Spotkanie Artystyczne ŚDS woj. Podkarpackiego)
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Kolbuszowej (Marsz Nordic Walking)

Z powodu ograniczeń związanych z pandemią Covid-19 kontakty miały mocno zmienioną formę i odbywały się wirtualnie.

6. Ocena realizacji zadań

Środowiskowy Dom Samopomocy realizował swoje zadania w oparciu o roczny plan działalności wspierająco-aktywizujący na 2020 rok.

Podejmowane cele realizowane były poprzez treningi, terapię i poradnictwo dostosowane do indywidualnych możliwości i potrzeb uczestników.

Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, umożliwił wzrost umiejętności nawiązywania kontaktów międzyludzkich (umiejętność funkcjonowania w grupie, podejmowanie aktywnych działań, wywiązywanie się z obowiązków, nabycie umiejętności podejmowania właściwych decyzji, rozwiązywania problemów i konfliktów oraz zwiększenie kontroli nad własnym życiem).

Poprzez udział w **treningu funkcjonowania w codziennym życiu** (umiejętności praktycznych, nauki higieny i dbałości o wygląd zewnętrzny, gospodarowania własnymi środkami finansowymi) uczestnicy nabyli nowe umiejętności i utrwalali już posiadane w zakresie: obsługiwanego posiadanego sprzętu, przygotowywania posiłków, dbania o estetykę i czystość, utrzymanie higieny osobistej, umiejętnego gospodarowania środkami finansowymi poprzez dokonywanie prostych zakupów.

Trening umiejętności spędzania czasu wolnego, a także **inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia** (terapia zajęciowa) umożliwiły realizację własnych pomysłów, aspiracji, doskonaliły umiejętności manualne, rozwijały aktywność twórczą i wyobraźnię, rozbudzały wrażliwość estetyczną i zachęcały do twórczej ekspresji. Udział w Przeglądach Artystycznych, był jednym ze sposobów integracji tych osób ze społeczeństwem, promocji ich umiejętności, zdolności, talentów, szansą na przeciwdziałanie stereotypom.

Trening według indywidualnych potrzeb wpłynął także na rozwinięcie zainteresowań lekturą czasopism i książek a także wybranymi programami telewizyjnymi i radiowymi, filmami, gramy planszowymi oraz korzystaniem z komputerów.

Trening usprawniający funkcje poznawcze stymulował procesy poznawcze, ulegające pogorszeniu w miarę upływu czasu – usprawniał pamięć i koncentrację oraz podtrzymywał umiejętności komunikacyjne (pamięci słów i ich znaczenia), zapobiegał wzmożonemu niepokojowi.

Psychorysunek czyli trening z wykorzystaniem metody rysunku pozwalał zrozumieć i uświadomić problemy uwidocznione poprzez prace plastyczną, a także odreagować istniejące napięcia i emocje.

Poprzez udział w **terapii ruchowej** uczestnicy podnieśli swoją sprawność fizyczną, rozwinęli zainteresowania i uzdolnienia sportowe. Odnosili sukcesy zdobywając dyplomy i nagrody w spartakiadach i zawodach sportowych. Nauczyli się również aktywnie spędzać czas poprzez rekreację, wspólne spacerowanie itp.

Zakładane cele zostały osiągnięte w stopniu motywującym do dalszych działań i utrwalania uzyskanych efektów. Uczestnicy ŚDS wykazali się aktywnością stosowną do ich możliwości intelektualnych jak również zainteresowaniem proponowanymi formami zajęć. W celu utrwalenia i doskonalenia nabytych umiejętności wskazana jest dalsza praca w tym kierunku.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Nisku, zróżnicował ofertę zajęć zgodnie z indywidualnym planem wspierająco-aktywizującym dla każdego uczestnika z uwzględnieniem sytuacji związanej z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. Ponadto nadal będzie podejmował szereg inicjatyw na rzecz integracji ze środowiskiem lokalnym oraz promocji Domu na terenie Gminy i Miasta Nisko.